

N:o 1.

Ank. till Riksd. kansli den 31 januari 1896, kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning af verkställd granskning af justitieombudsmannens embetsförvaltning.

För den granskning af förvaltningen utaf justitieombudsmansembetet, som enligt 42 § 2 mom. riksdagsordningen åligger lagutskottet, hafva båda kamrarna till utskottet öfverlemnadt justitieombudsmannens vid innevarande riksdag afgifna embetsberättelse. För samma ändamål har utskottet från justitieombudsmansexpeditionen fått mottaga dels de diarier, som under tiden från senaste riksdags början till början af den innevarande förts ej mindre i nämnda expedition än äfven under justitieombudsmannens embetsresor, dels ock expeditionens registratur för ofvannämnda tid, hvarjemte, på särskild requisition, handlingarne beträffande åtskilliga af justitieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet till handa. Derjemte har justitieombudsmannen låtit till utskottet öfverlemna en del af ett — med anledning af hvad utaf lagutskottet vid sistlidna års riksdag blifvit ifrågasatt — af honom påbörjadt register öfver underdomstolarnes arkiv.

Öfver den numera fullbordade granskningen af samtliga här ofvan angifna handlingar får utskottet härmed till Riksdagen afgifva utlåtande.

I embetsberättelsen redogöres för förvaltningen af embetet under den tid, som förflutit från afgifvandet af senaste embetsberättelse, dervid justitieombudsmannen, efter att i korthet hafva angifvit de grunder, som ledt hans åtgärder i anledning af hos honom gjorda angifvelser, enligt vanlig ordning först redovisar för de åtal, hvilka under den tid, berättelsen omfattar, blifvit slutligen afgjorda eller åtminstone af *en* domstol pröfvade.

Derefter lemnar justitieombudsmannen redogörelse dels för ett fall, då genom hans åtgärd vederbörande, utan att åtal egt rum, beredts skadeersättning för ett begånget embetsfel, dels ock för en, enligt justitieombudsmannens förmenande, felaktig embetsåtgärd, som på hans hemställan blifvit rättad, innan någon skada följt.

I afseende å lagskipningens tillstånd i riket uttalar justitieombudsmannen, under hänvisande till de åtal, för hvilka han i embetsberättelsen redogjort, att de under sistlidet år anbefalda åtal ej varit många, samt att de åtalade förseelserna icke kunna anses angifva några mera allmänna brister på lagskipningens område.

Justitieombudsmannen framlägger derefter tvenne af honom under hans embetsutöfning gjorda iakttagelser, som han anser förtjenta af uppmärksamhet. Den ena angår den på särskilda orter olika tillämpningen af kongl. förordningen den 19 juli 1872 i fråga om den tid, för hvilken nämndemän väljas; den andra iakttagelsen rör svårigheten för vederbörande myndighet att kunna i fångförteckningarne behörigen redovisa fångar, som, efter att hafva från fångelserna utsändts till ransakning å annan ort, blifvit af rätten derstädes frigifna, och utmynnarn i betonande af vigten deraf, att rätten för sådant fall genast till Konungens befallningshafvande eller tillsyningsman vid kronohäkte insänder särskild underrättelse om lösgifvandet.

Sedan justitieombudsmannen härefter redogjort för trenne domslut, som under år 1895 blifvit i Högsta domstolens minnesbok antecknade, öfvergår han till framställning af tvenne förslag till ändring af gällande lagbestämmelser, öfver hvilka förslag utskottet framdeles under riksdagens lopp vill afgifva utlåtanden.

Derefter redogör justitieombudsmannen för Kongl. Maj:ts beslut i anledning af två utaf justitieombudsmansembetet hos Kongl. Maj:t gjorda framställningar, afgifna den ena år 1892 angående skärpt kontroll å verkställighet af vissa utslag och den andra år 1894 angående klockarefullmagters utfärdande m. m.

Justitieombudsmannens embetsresor under år 1895 hafva omfattat Göteborgs och Bohus, Vermlands samt en del af Gefleborgs län. Han har derunder besökt läns- och stiftsstyrelserna, stadsdomstolarne, domarena på landet och deras arkiv samt fångelserna.

Rörande de vid inspektionerna gjorda iakttagelser och anmärkningar hänvisas i främsta rummet till de under embetsresorna förda diariier.

Hvad särskildt beträffar underdomstolarnes arkiv — åt hvilka, såväl i afseende å lokalernas lämplighet som beträffande handlingarnes ordnande och inbinding, justitieombudsmannen förklarar sig hafva egnat särskild

tillsyn — omnämner justitieombudsmannen först det register öfver nämnda arkiv, som af honom börjat uppläggas, och hvarigenom, sedan det fullbordats, de sedvanliga arkivanteckningarne i resediariet kunna inskränkas till anmärkande af de olikheter, som arkiven förete i jemförelse med registret.

Vidare påpekar justitieombudsmannen den för arkivens fortbestånd stora vigten deraf, att verkligt godt papper användes till domböcker och protokoll, samt framhåller såsom sin åsigt, att lagbestämmelser i sådant syfte äro af behovet påkallade.

Rörande de klagomål, som under år 1895 varit föremål för justitieombudsmannens handläggning, meddelas i embetsberättelsen följande öfversigt:

Vid 1895 års början voro af förut inkomna klagomål fortfarande under handläggning.....	8
Under året hafva inkommit klagoskrifter till ett antal af.....	104
	Summa 112.

Af dessa hafva	
såsom återkallade afskrifvits.....	2
efter vederbörandes hörande fått förfalla.....	32
efter annorledes verkställd utredning afskrifvits.....	59
hänvisats till åtal.....	4
till annan myndighet öfverlemnats.....	1
vid årets slut varit utställda till förklaring eller påminnelser.....	10
» » » » beroende på pröfning.....	4
	Summa 112.

Under år 1895 hafva sju åtal mot embets- och tjenstemän blifvit anställda, nemligen:

på grund af förd klagan.....	4
i följd af anmärkning vid verkställd granskning af inkomna fångföreteckningar.....	2
i följd af anmärkning vid embetsresa.....	1
	Summa 7.

Sedan justitieombudsmannen härefter omförmält, att någon förklaring öfver lagen, i den ordning 19 § regeringsformen föreskrifver, icke blifvit afgifven under den tid, berättelsen afser, meddelar justitieombudsmannen

slutligen uppgifter från samtliga departementen rörande de åtgärder, som blifvit vidtagna i anledning af Riksdagens till Kongl. Maj:t aflättna skrivelser.

Vid den granskning af justitieombudsmannens embetsförvaltning, som lagutskottet sålunda grundlagsenligt företagit, har någon anledning till anmärkning icke förekommit, hvilket utskottet härmed för Riksdagen

anmäler.

Stockholm den 31 januari 1896.

På lagutskottets vägnar:

L. ANNERSTEDT.